

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål og indhold

EU har vedtaget tre direktiver, der omhandler arbejds- og hviletid om bord i skibe. Det drejer sig om direktiv 1999/63/EF af 21. juni 1999 om gennemførelse af den aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for søfarende, som er indgået mellem European Community Shipowners' Association (ESCA) og Federation of Transport Workers' Union (FST), (EF-Tidende 1999 nr. L 167/33), direktiv 1999/95/EF af 13. december 1999 om håndhævelse af bestemmelserne om søfarendes arbejdstid på skibe, der anløber Fællesskabets havne, (EF-Tidende 2000 nr. L 14/29) samt de bestemmelser, der omhandler fiskeres arbejds- og hviletid, i direktiv 2000/34/EF af 22. juni 2000 om ændring af Rådets direktiv 93/104/EF om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, for at omfatte sektorer og aktiviteter, der er undtaget af dette direktiv (EF-Tidende 2000 nr. L 195/41).

Med lovforslaget tilvejebringes det fornødne hjemmelsgrundlag til at implementere disse direktivers bestemmelser for så vidt angår søfartsområdet i Danmark.

Samtidigt tydeliggøres de bestemmelser, som danner grundlag for kontrol med de søfarendes arbejds- og levevilkår, som efter EU-bestemmelserne om havnestatskontrol kan omfattes af inspektionen af udenlandske skibe, der anløber danske havne.

Forslaget skaber endvidere grundlaget for, at Danmark kan ratificere ILO-konvention nr. 180 om søfarendes arbejdstid og bemanning af skibe og Protokollen af 1996 til ILO-konvention nr. 147 om minimumsnormer i handelsskibe, 1976.

1.2. Baggrunden for lovforslaget – søfarende og fiskeres hviletid mv.

De europæiske skibsredere og transportarbejdernes fagforeninger indgik i september 1998 en rammeafta-

le om tilrettelæggelse af de søfarendes arbejds- eller hviletid inden for handelsflåden. Rådets direktiv 1999/63/EF af 21. juni 1999 gør denne rammeaftale obligatorisk.

Rammeaftalens væsentligste bestemmelser giver valgfrihed mellem at regulere den søfarendes maksimale arbejdstid eller den samlede hviletid pr. dag og pr. uge. Aftalen giver mulighed for fravigelser fra den maksimale arbejdstid eller samlede hviletid for vagtgående søfarende og for alle søfarende på korte rejser. Rammeaftalen indeholder endvidere bestemmelser om registrering af den søfarendes daglige arbejds- eller hviletid. Disse registreringer skal med passende mellemrum kontrolleres og påtegnes af skibets flagstat.

I henhold til direktiv 1999/95/EF (håndhævelsesdirektivet) skal reglerne om de søfarendes arbejds- eller hviletid kontrolleres såvel på danske skibe som på udenlandske skibe, der anløber danske havne. Kontrollen med skibe, der er registreret i lande uden for EU, skal dog først foretages, når ILO-konvention nr. 180 og Protokollen til ILO-konvention nr. 147 er trådt i kraft internationalt. Da sømandsloven alene gælder for danske skibe, er det fundet hensigtsmæssigt, at kontrollen med udenlandske skibe sker i medfør af lov om sikkerhed til søs, der i forvejen danner hjemmel for kontrol med fremmede skibe. Der er derfor indsat en hjemmel hertil i denne lov.

Direktiv 2000/34/EF af 22. juni 2000 omhandler bl.a. fiskeres daglige og ugentlige arbejds- eller hviletid og følger i øvrigt de samme hovedprincipper, som gælder for de søfarende i handelsflåden. Som noget særligt må den ugentlige arbejdstid for fiskere i gennemsnit ikke overstige 48 timer i en referenceperiode på op til 12 måneder. Direktivet har ingen dokumentations- og kontrolregler.

De gældende danske regler om hviletid til søs findes i sømandslovens § 57. Reglerne omfatter både søfarende i handelsskibe og fiskere. De lever i store træk op til de nye EU-regler, men på visse punkter, navnlig vedrørende den samlede ugentlige hviletid og fravi-